

50 SZKOLENIE - KONFERENCJA

HODOWCÓW RYB ŁOSOSIOWATYCH

8 – 10 PAŹDZIERNIKA 2025
GDYNIA

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dobrostan w akwakulturze ryb łososiowatych - aspekty praktyczne

Karolina Duk

Weterynaryjne Laboratorium Diagnostyczne

50 SZKOLENIE - KONFERENCJA
HODOWCÓW RYB ŁOSOSIOWATYCH
8-10 PAŹDZIERNIKA 2025 | GDYNIA

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

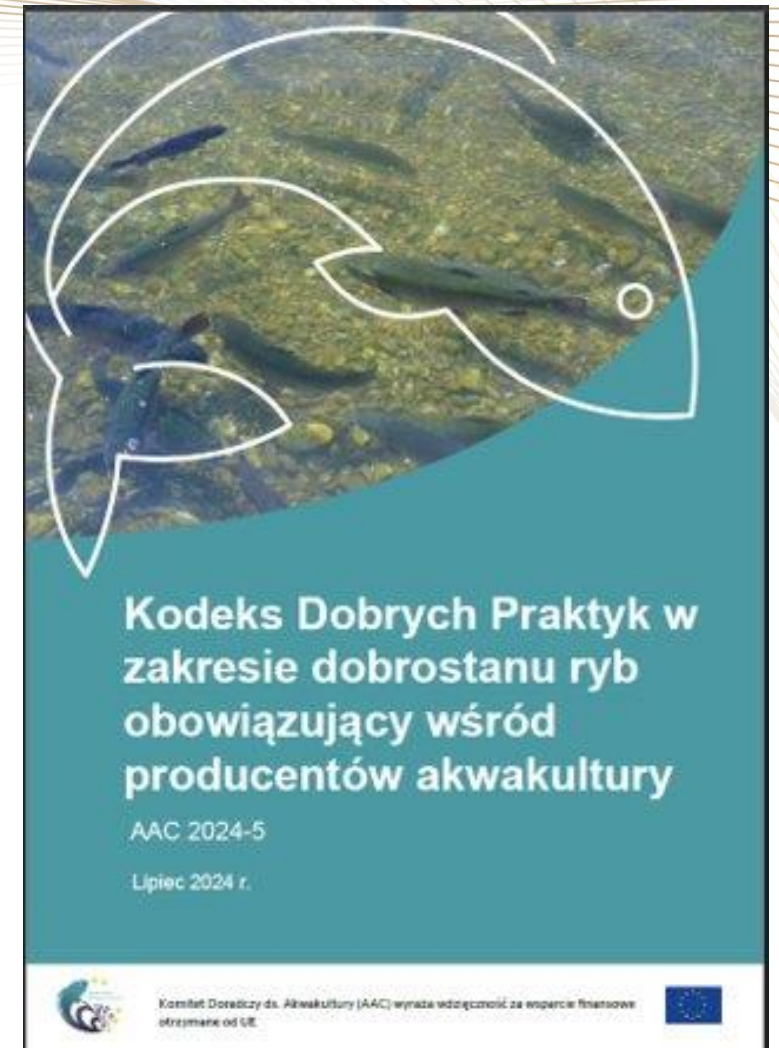
Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Kodeks Dobrych Praktyk

- Komitet Doradczy ds. Akwakultury (Aquaculture Advisory Council)
- wpisuje się w Strategiczne Wytyczne dla bardziej zrównoważonej i konkurencyjnej akwakultury UE na lata 2021–2030
- "Jedno Zdrowie / Jeden Dobrostan" - dobrostan zwierząt, zdrowie ludzi i stan środowiska naturalnego są nierozdzielnie połączone i wzajemnie na siebie wpływają
- uwzględnienie Kodeksu Zdrowia Zwierząt Wodnych WOAH

50 SZKOLENIE - KONFERENCJA
HODOWCÓW RYB ŁOSOSIOWATYCH
8-10 PAŹDZIERNIKA 2025 | GDYNIA

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

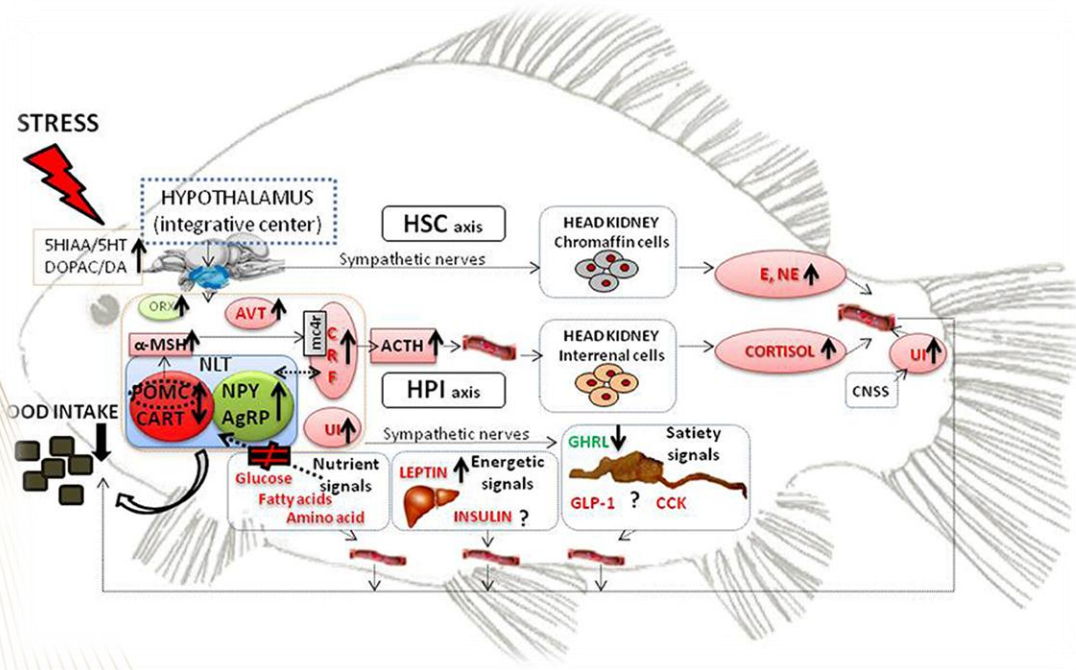

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fizjologia stresu u ryb

- ryby są zdolne do odczuwania bólu, strachu i stresu
- aktywacja osi podwzgórze-przysadka-nerka (odpowiednik osi HPA u ssaków)
- wzrost stężenia kortyzolu
 - negatywnie oddziałuje na metabolizm i trawienie -> spowolnienie wzrostu i obniżenie wykorzystania paszy
 - osłabienie układu odpornościowego -> podatność na choroby i pasożyty -> zwiększona śmiertelność, stosowanie leków
 - stres przedubojowy -> gorsza jakość mięsa, słabsza tekstura, trwałość i barwa -> obniżenie wartości rynkowej

Dobrostan

Dobrostan funkcjonalny

- brak chorób, urazów mechanicznych, pasożytów oraz uszkodzeń płetw, dobra kondycja fizyczna, szybki wzrost, wysoka efektywność produkcyjna

Dobrostan behawioralny

- swobodne pływanie, żerowanie, unikanie drapieżników, agresji i poszukiwanie schronienia

Dobrostan psychiczny

- Brak strachu, lęku, frustracji czy nudy, niski poziom kortyzolu, stabilne zachowanie, zdolność do elastycznego reagowania na zmieniające się warunki

Wskaźniki dobrostanu

WSKAŹNIKI WEJŚCIOWE (ANG. INPUT INDICATORS)	WSKAŹNIKI ŚRODOWISKOWE (ANG. ENVIRONMENTAL INDICATORS)	WSKAŹNIKI WYNIKOWE (ANG. OUTCOME-BASED INDICATORS)
Mierzą one warunki, jakie hodowca zapewnia rybom w sposób bezpośredni, i na które ma pełny wpływ	Mierzą one parametry fizycznego środowiska, w którym ryby żyją (częściowy wpływ hodowcy, zależne od czynników zewnętrznych)	Mierzą one bezpośredni stan samych ryb
parametry takie jak gęstość obsady, jakość i skład paszy, warunki w transporcie (np. czas trwania, natlenienie), a także procedury sanitarne i profilaktyczne	zawartość tlenu rozpuszczonego, temperatura wody, pH, stężenie amoniaku i azotynów, a także poziom natężenia światła czy hałasu	wskaźniki zdrowia (współczynnik śmiertelności, obecność chorób, kondycja ogólna), poziom uszkodzeń ciała (uszkodzenia płetw, zadrapania, rany), oraz wskaźniki behawioralne (np. wzmożone oddychanie, apatia, agresja)

Ocena dobrostanu

- kluczowy element odpowiedzialnej akwakultury, umożliwiającym obiektywne monitorowanie **kondycji stada** oraz wczesne wykrywanie **zagrożeń**
- powinna być **procesem ciągłym**, opartym na zintegrowanym zestawie wskaźników, a nie na jednorazowych kontrolach
- skuteczny system oceny wymaga **połączenia różnych typów wskaźników**, co zapobiega wyciąganiu fałszywych wniosków na podstawie oceny tylko jednego parametru

50 SZKOLENIE - KONFERENCJA
HODOWCÓW RYB ŁOSOSIOWATYCH
8-10 PAŹDZIERNIKA 2025 | GDYNIA

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Obszary rekomendacji dobrostanowych

karmienie
i strategię
żywienie
we

zarządzanie środowiskiem fizycznym

zarządza
nie
zdrowiem
i leczenie

hodowla

przeładun
ek i
transport:
minimaliz
owanie
stresu i
urazów

ubój i
humanita
rne
metody
uśmierca
nia

jakość wody:
kluczowe
parametry i ich
monitorowanie.

gęstość obsady:
aspekty etyczne i
produkcyjne.

oświetlenie i cykle
dobowe

wyłączenie
interakcji z dziką
fauną i florą
(obejmujących
pasożyty,
drapieżniki,
choroby, warunki
genetyczne,
zanieczyszczenie);

urozmaicenie
środowiska

hałas: nowy
wymiar stresu
środowiskowego

50 SZKOLENIE - KONFERENCJA
HODOWCÓW RYB ŁOSOSIOWATYCH
8-10 PAŹDZIERNIKA 2025 | GDYNIA

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Co powinno się pojawić?

- Lista wskaźników OWI – operational welfare indicators
- Planowanie awaryjne/zarządzanie ryzykiem
- Szkolenia
- Plany zarządzania dobrostanem
- Prowadzenie dokumentacji
- Inspekcje

50 SZKOLENIE - KONFERENCJA
HODOWCÓW RYB ŁOSOSIOWATYCH
8-10 PAŹDZIERNIKA 2025 | GDYNIA

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

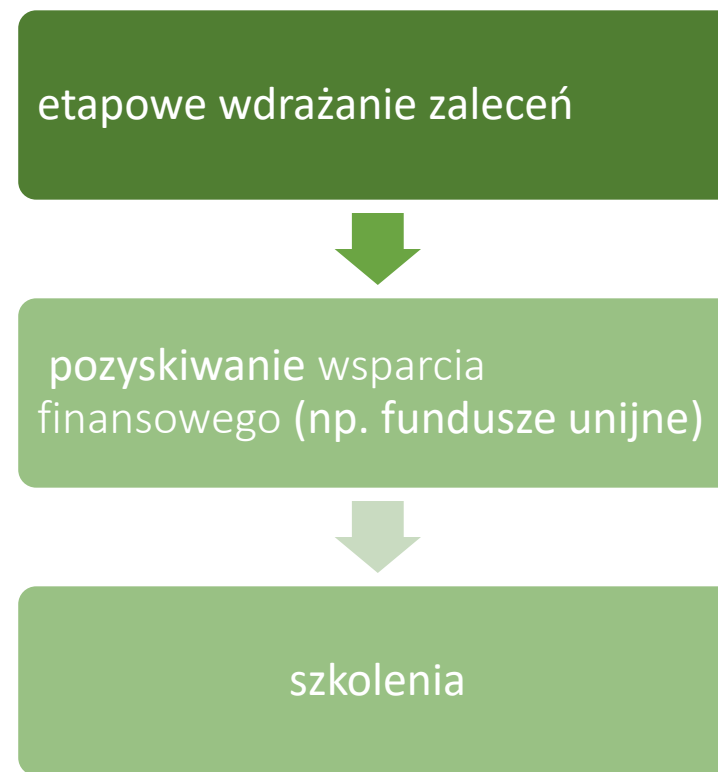
Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wyzwania

Propozycje rozwiązań

Szybkie i niskokosztowe działania

- regularne i odnotowywane pomiary parametrów wody
- prowadzenie rejestrów wskaźników dobrostanu
- optymalizacja karmienia: skracanie okresu postu przed przeładunkiem i ubojem do absolutnego minimum
- optymalizacja karmienia: obserwacja wyjadania paszy, dostosowanie dawek żywieniowych
- delikatny przeładunek
- urozmaicenie środowiska: nurt, kurtyny powietrzne, rury, kratki, liny

50 SZKOLENIE - KONFERENCJA
HODOWCÓW RYB ŁOSOSIOWATYCH
8-10 PAŹDZIERNIKA 2025 | GDYNIA

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Rozwiązania średnioterminowe

- Automatyzacja monitoringu wody I systemy alarmowe
- Lepsza bioasekuracja: Usprawnienie protokołów higieny, takich jak dezynfekcja sprzętu i odzieży roboczej, znacząco zmniejsza ryzyko wprowadzenia patogenów i potrzebę stosowania leków. Zmniejszenie ryzyka chorób przekłada się na niższe koszty leczenia i straty produkcyjne
- Plan Zarządzania Dobrostanem

50 SZKOLENIE - KONFERENCJA
HODOWCÓW RYB ŁOSOSIOWATYCH
8-10 PAŹDZIERNIKA 2025 | GDYNIA

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Inwestycje długoterminowe

- Automatyzacja monitoringu wody
- Nowoczesne pompy do ryb
- Modernizacja systemów transportu
- Humanitarne metody uboju: Zastąpienie tradycyjnych metod uboju ogłuszaniem elektrycznym (in-water stunning) znacząco zmniejsza stres ryb, minimalizuje poziom kortyzolu, co przekłada się na lepszą jakość sensoryczną i technologiczną mięsa
- Systemy monitoringu wizyjnego z automatyczną analizą behawioralną
- Selekcja genetyczna: Wprowadzenie programów hodowlanych ukierunkowanych na wzrost odporności na choroby, utrzymanie różnorodności genetycznej

50 SZKOLENIE - KONFERENCJA
HODOWCÓW RYB ŁOSOSIOWATYCH
8-10 PAŹDZIERNIKA 2025 | GDYNIA

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Działania strategiczne na poziomie branży

- **Integracja z programami certyfikacji:** Polskie Stowarzyszenie Producentów Ryb Łososiowatych (SPRŁ) może dążyć do integracji zasad AAC z krajowymi programami certyfikacji, takimi jak „Nasz Pstrąg”, co ułatwi hodowcom adaptację i pozwoli na standaryzację jakości w skali kraju.
- **Dostęp do dotacji:** Należy aktywnie ubiegać się o fundusze unijne i krajowe na modernizację i szkolenia w zakresie dobrostanu.
- **Edukacja i promocja:** Organizacje branżowe powinny prowadzić kampanie edukacyjne skierowane do hodowców i konsumentów, budując świadomość znaczenia dobrostanu i jego pozytywnego wpływu na jakość produktu.
- **Współpraca ze środowiskiem naukowym:** opracowanie gotowych checklist wspierających wdrożenie zasad w gospodarstwach

50 SZKOLENIE - KONFERENCJA
HODOWCÓW RYB ŁOSOSIOWATYCH
8-10 PAŹDZIERNIKA 2025 | GDYNIA

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

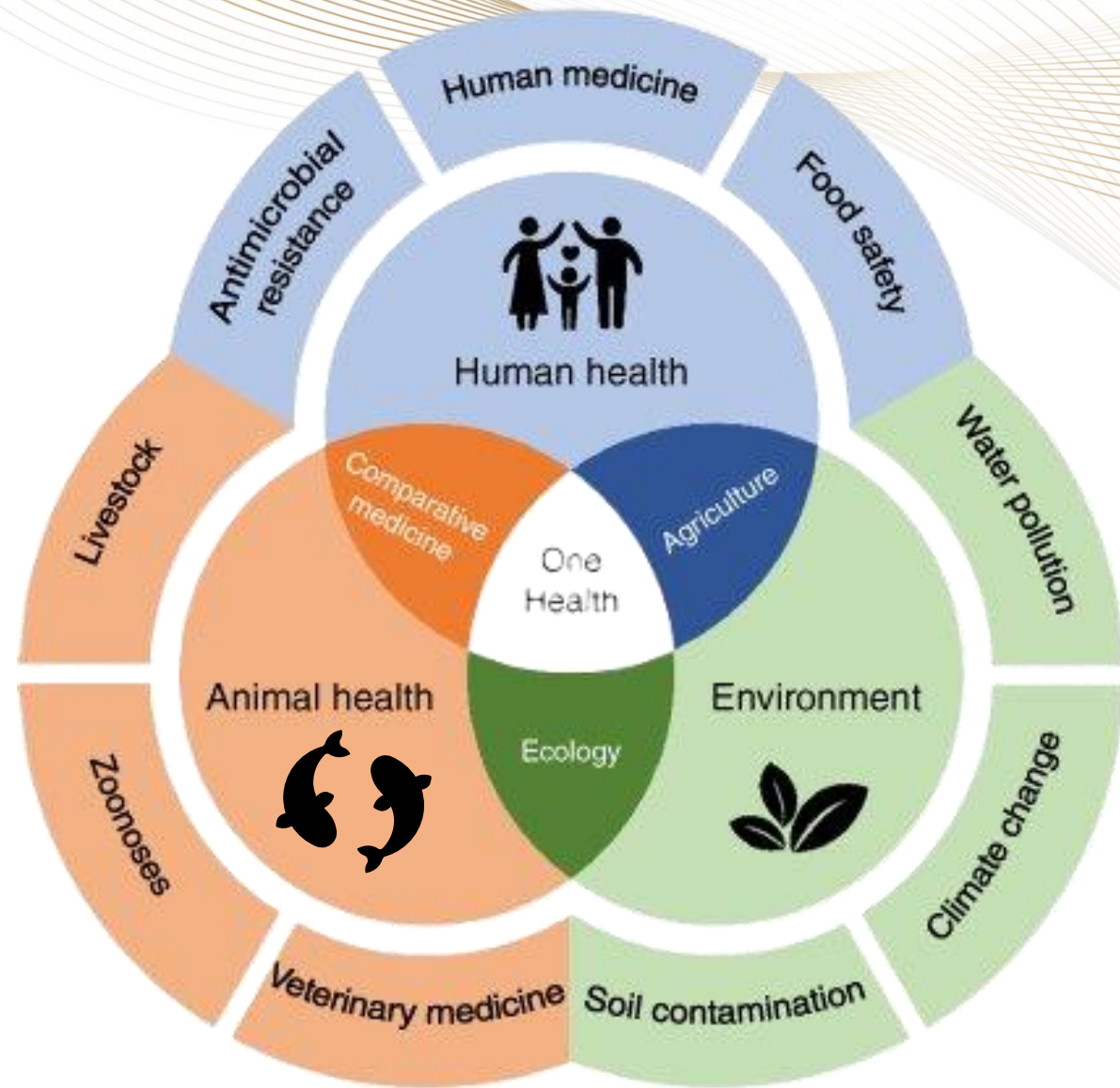

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Jedno zdrowie, jeden dobrostan

50 SZKOLENIE - KONFERENCJA
HODOWCÓW RYB ŁOSOSIOWATYCH
8-10 PAŹDZIERNIKA 2025 | GDYNIA

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DZIĘKUJĘ
ZA UWAGĘ!**

50 SZKOLENIE - KONFERENCJA
HODOWCÓW RYB ŁOSOSIOWATYCH
8-10 PAŹDZIERNIKA 2025 | GDYNIA

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

